У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 162. СЕРЕДА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 9, 1970 No. 162. VOL. LXXVII.

ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ, ЗОКРЕМА МОЛОДІ, ЗАКІНЧИЛИ ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН З'ЇЗДАМИ І ЗДВИГАМИ В ЗСА І КАНАДІ

Зв'язаний із Святом Праці довгий вікенд є вже від років часом багатолюдних з'їздів і здвигів для українців Америки і Канади. В цьому році, більше ніж досі, в цій активності на закінчення вакаційного часу брала участь зокрема наша молодь, що надавала тону і вигляду цим імпрезам. На одній тільки Союзівці впродовж минулого кінця тижня було понад 6,000 осіб, зокрема молоді, а реєстраційні плитки на автомобілях свідчили, що віддаль не грає ролі. У цьому числі „Свободи" подано звідомлення і описи тільки деяких із відбутих з'їздів та імпрез. Звідомлення про інші, як і подрібніші описи тих, про які є згадка в цьому числі, будуть подані в наступних числах.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 8 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН В ОКРЕМОМУ ЗВЕРНЕННІ висловив побажання „миру і щастя" американцям жидівського віровизнання з приводу свят „Нового Року" (Рош га — Шанаг та „Дня Покутування" (Йом Кіпур). Новий Рік припадає дня 30 вересня, а Йом Кіпур 10 жовтня. Це звернення кінчається такими словами: „Мої думки є з вами, коли ви починаєте ці дні Богослужіння, і я посилаю найщиріші бажання всім американцям жидівської віри в новому році: миру і щастя. Шанаг Товаг"!

ПАНІ ДЖАНСОН ЗАПИСАЛА В СВОЇМ ЩОДЕННИКУ в березні 1967-го року, що вона сумнівається, чи президент Линдон Б. Джансон зможе витримати ще дальші чотири роки в Білому Домі, і тому вона так довго старалася впливати на свого чоловіка, аж він 3-го березня 1968-го року публічно заявив, що не буде старатися про перевибір. Пані Джансон писала щоденник від 22 січня 1963 до 20-го січня 1969 року, і цього року в листопаді Видавництво Голт, Райнгарт і Винстон видасть друком цей щоденник під заголовком „Леді Бирд Джансон. Щоденник Білого Дому". В 1840 р. дружина президента Джана Адамса видала була свій щоденник.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ В СЕРПНІ становило 5.1 відсотка всіх робітних сил країни, на 0.1 відсотка більше, як в липні ц. р. Це збільшення відсотка безробітних в серпні є менше, як бувало від грудня до травня ц. р. Число безробітних в серпні становило 4,200,000 осіб. Найбільший відсоток безробітних був між фабричними робітниками та в будівельному промислі. Число затруднених робітників в промислах зменшилося на 945,000 в порівнянні з минулим роком, і на 160,000 зменшилося в будівельному промислі в порівнянні з 1969 роком.

СПІКЕР ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Джан Мек Кормек, демократ із Массачусетс критикує економічну політику президента Ніксона, називаючи її перестарілою, яка спричинила найвище число безробітних впродовж шістьох років та найглибшу інфляцію впродовж двох декад. Спікер МекКормек у зверненні з приводу Дня Праці твердив, що Уряд здійснює економіку в користь банкірів, які побирають високі відсотки, що найглибше відчувають вбогі, старші особи, дрібні бизнесмени та особи з середніми прибутками.

НОВИЙ СЕЗОН МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ опери зачинається 14-го вересня, квитки можна вже купувати наперед в бюрі в будинку опери на вистави в двох перших тижнях. Відкривається сезон оперою Верді „Ернані", якої не грали впродовж шістьох років. Початок вечірніх вистав о год. 8-ій вечором, пополудневих о год. 2-ій по пол. 14-го грають „Ернані" Верді, 15-го „Кавалерія Рустікана" Маскані і „Палячі" Леонцавалло, 16 — „Оповістки Гоффмана" — Офенбаха, 17 — „Норма" Челліні, 18 — „Ля Травіята" — Верді, 19 — „Ернані — год. 2-ій по пол., і „Кавалерія Рустікана" вечором; 21 — „Оповістки Гоффманна,' — 22 — „Ля Травіята", 23 — „Норма", 24 — „Ернані", 25 — „Орфей і Евридика" Глюка, 26 — „Оповістки Гоффманна і „Кавалерія".

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄНАНИХ НАЦІЙ ЗІБРАЛАСЬ на надзвичайне засідання в минулу суботу на вимогу Лівану, який оскаржив Ізраїль в збройній агресії. Ізраїльське танкове з'єднання, підтримуване летунством, заатакувало прикордонні села в Ливані, які служили арабським партизанам за випадні бази проти Ізраїлю.

У СТОЛИЦІ ЗАМБІЇ ЛЮСАКА ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер з'їзд 52-ох „невтральних" держав на міністерському рівні. До Люсаки прибули делеґації однаково від прокомуністичного еміґрантського уряду Камбоджі князя Нородома Сіянука, як теперішнього її уряду Лона Ноля. Обидва уряди твердять, що вони „невтральні". Прибула також „міністер закордонних справ" підпільного комуністичного „уряду" в Південному В'єтнамі, пані Нгуєн Ті Бінь. Сподіваються приїзду коло десяти голів і прем'єрів держав.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ВІЛЛІ БРАНДТ ВИГОЛОСИВ в Західньому Берліні велику промову на тамошньому робітничому конґресі. Він боронив „проти правих і лівих екстремістів" підписаний ним недавно в Москві пакт неаґресії Західньої Німеччини й СССР, при чому запевняв, що мусить прийти поправа відносин довкола Західнього Берліну, як невідхильна частина того пакту. В. Брандт твердив, що „фізична приявність Америки" в Европі є необхідною для „стабілізації її безпеки".

СОВЄТСЬКА ПРІМАБАЛЛЕРІНА НАТАЛЯ МАКАРОВА ВИБРАЛА свободу: на закінчення 6-титижневого турне Ленінградського бамету ім. Кірова по Британії Наталя Макарова зголосилася до британських властей з проською дати їй політичний азиль і негайно отримала його.

14-ТИЧЛЕННА АРАБСЬКА ЛІҐА НАРАДЖУВАЛАСЯ в Каїро знову над заведенням миру між арабськими партизанськими організаціями, стаціонованими в Йорданії, та йорданськими властями. Наприкінці минулого тижня прийшло там знову до зудару між державною армією і партизанами, при чому було 35 вбитих і ранених членів партизанських організацій.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ НҐУЄН КАО КІ РІШИВ виголосити велику промову на масовому зібранні у Вашинґтоні в користь війни у В'єтнамі проти комуністів. Те зібрання організує та Као Кі запросив д-р Карл МекІнтайр з Пресвитеріянської Церкви в Келлінґсвуді в Ню Джерзі, який сподівається, що до Вашинґтону прибуде 500,000 осіб. Південно-в'єтнамський амбасадор у Вашинґтоні буцім-то відраджує Као Кі приїздити до Америки, щоб він своєю промовою не спровокував ще гострішної реакції пацифістичних кіл в Америці. Той з'їзд має відбутися 3 жовтня ц. р.

ДО ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ ДОПУСТИЛИ Карля Рована, колишнього голову Американської Інформаційної Аґенції та кол. амбасадора у Фінляндії — мурина. Йому дозволили мешкати у „білому" готелі та свобідно порушатися по країні, де існує строгий розподіл між білими і чорними, з великим обмеженням для чорних і і інших кольорових людей.

ВЕЛИКИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ ПРОХОДИВ ПІД ЗНАКОМ МАСОВОГО ЗДВИГУ МОЛОДІ ІЗ ЗСА Й КАНАДИ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. — Зв'язаний із Днем Праці великий кінець тижня на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах проходив цього року, може більше як минулими роками, під знаком масової участи молоді з багатьох стейтів ЗСА і провінції Канади, яка брала участь не тільки у спортових змаганнях, але також в усіх розваговo - культурних імпрезах та в забавах. Започаткований був кінець тижня в п'ятницю 4 вересня многолюдною забавою із танцями, під час якої була обрана на кралю Союзівки панна Ліля Тодор, студентка Леман Коледжу в Ню Йорку. Атракцією суботнього вечора був концерт „Союзівка на весело", виведений силами Співочого ансамблю Союзівки під проводом Марусі Штинь та танцювального ансамблю Союзівки під проводом Романа Стродського. У вечорі брав участь відомий наш гуморист Ікер — Іван Керницький, акомпіяніст Володимир Добушак і проводив ним, як конференсіє Володимир Гентиш. Рясними оплесками вітали глядачі особливо жартівливий танок „Славко і Славка", в якому дебютувала спішно маленька 6-літня Христя Снилик. Забави цього вечора було аж дві — одна на верхньому танцювальному майдані „Веселки" при звуках оркестри Амор під проводом Ігоря Раковського та друга у великій залі „Веселки" при звуках оркестри Союзівки під опікою Ірени Віскуп.

Багатолюдною була також участь гостей і відвідувачів Союзівки у Службі Божій, що її відправив у неділю в каплиці св. Володимира Впр. о. Михайло Горошко, парох Кергонксону і душпастир Союзівки. Апостола читав майор Американської Армії з Вест Пойнту Вірослав Снігурович. Вірую співав член басового квартету з Відня Борис Ямінський.

Гаряче й оваційно вітали численно зібрані у вщерть виповненій залі великій залі Веселки виступ відомого вже широко у ЗСА і в Канаді студентського басового квартету із Відня в складі Григорій Савка, Ігор Тарко, Генрик Штайнгаґен та Борис Ямінський. Вони відспівали при фортепіяновому супроводі Марти Цибик в'язанку українських пісень. Виступи їхні були переплітані танцювальними точками ансамблю Союзівки. Під час концерту були присутні протоігумен оо. Василіян Впр. о. П. Патрикій Пащак і парох церкви св. Юра в Ню Йорку, колишній парох Відня Впр. о. д-р Володимир Ґавліч. В одній із перерв виступав організаційний референт ФКУ Богдан Тарнавський із закликом посилити складання пожертв на Катедру Українознавства в Гарварді.

135 ТЕНІСИСТІВ І 78 ПЛАВАКІВ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ПЕРШОСТЯХ УСЦАК НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — На цій відпочинковій оселі УНСоюзу відбулись в трьох святкових днях, зв'язаних із Днем Праці тенісові і плавацькі першості Української Спортової Централі Америки і Канади, участь в яких взяли рекордові числа учасників: 135 тенісистів і 78 плаваків. Цим змаганням, присвяченим 30-літтю Українського Конґресового Комітету та пам'яті ґен.-хор. Тараса Чупринки, командира УПА, приглядалося впродовж 3 днів близько 6,000 осіб, які відвідали в цих днях Союзівку.

Тенісові змагання, які були вже п'ятнадцятими змаганнями проведеними на Союзівці впродовж останніх 15 років, розпочалися вже в суботу, 5-го вересня ранком, після того, як провід змагань на чолі з інж. Богданом Раком попереднього дня вечором уклав льосуванням порядок зустрічей. Святочне відкриття тенісових і плавацьких першостей УСЦАК відбулося в суботу в пополудневих годинах церемонією піднесення прапорів та відіграння американського й українського гимнів. До зібраних учасників змагань промовляли: голова Карпатського Лещатарського Клюбу Ярослав Рубель, керівник плавацьких змагань і інж. Богдан Рак, керівник тенісових змагань, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, який привітав учасників від імені УНСоюзу та від Українського Конґресового Комітету Америки, містоголова УСЦАК інж. Володимир Кізима, який офіційно відкрив ці першості та д-р Михайло Снігурович від СУАСТ-Схід.

Плавацькі змагання, вже чотирнадцяті на Союзівці, були проведені в двох днях, тобто в суботу і в неділю, та закінчилися святочним врученням золотих, срібних і бронзових медаль, як теж грамот УСЦАК, на початку недільної культурно - розвагової імпрези на сцені залі „Веселка", де опісля виступав популярний басовий квартет українських студентів з Відня. Переможцями в поодиноких конкуренціях, які здобули звання чемпіонів УСЦАК і золоті медалі УНСоюзу, були: Христина Бедрій (25 м довільним — дівчата 5-8 років), Марія Рейнарович (25 м. довільним — дівчата 8-10 років), Христина Терпак (25 м довільним — дівчата 11-12 р.), Ілена Почтар (50 м довільним — дівчата 13-14 р.), Дарія Терпак (50 м довільним та 50 м грудним — юначки 15-17 р.), Давид Делосендро (25 м довільним — хлопці 8-10 р.), Нестор Паславський (25 м довільним — хлопці 11-12 р.), Андрій Слиж (50 м довільним і 50 м грудним — юнаки 13-14 р.), Михайло Терпак (50 м довільним — юнаки 15-17р.), Данило Криницький (50 м грудним — юнаки 15-17 р.), Андрій Слиж (100 м зміннним — юнаки 15-17р.), Юрій Прончик (100 м довільним — чоловіки), Михайло Тер-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Ніксон хвалить зорганізоване робітництво на прийнятті в Білому Домі

Вашинґтон. — Президент Ніксон із дружиною був господарем в Дні Праці на прийнятті в Білому Домі 75-ох провідників, які очолюють робітничі спілки. Представники робітництва прибули на прийняття зі своїми дружинами. На південній площі біля Білого Дому забавлялися 4,000 працівників, затруднених в робітничих спілках у Вашинґтоні й околиці. Приґравали військові оркестри та відбулася інсценізація важливіших моментів з американської історії. Президент Ніксон вперше в історії 89-річного існування робітничих організацій в цій країні прийняв робітничих провідників в Білому Домі, виявляючи повне зрозуміння змагань американського робітництва та хвалячи в неофіційній промові після прийняття патріотизм американських робітників. Він дякував провідникам зорганізованого робітництва за те, що підтримують політику Уряду в справі війни у В'єтнамі, де „обороняється сили волі у світі". Президент сказав, що американські робітники завжди боронили волю, під час миру і під час війни. Секретар праці Джеймс Д. Гаджон у давнішій промові твердив, що численні члени робітничих спілок належать до консерватистів, і Республіканська Партія може на них рахувати. Робітництво бажає стійкости в закордонній політиці і спокою вдома, де треба зліквідувати інфляцію. На прийнятті були найвищі провідники робітництва як голова АФПКІО Джордж Міні, голова Об'єднаних Автомобільних Робітників Ліонард Вудкок та інші.

НА ОСЕЛІ ОДУМ-у „КИЇВ" ПОСВЯЧЕНО МІСЦЕ ДЛЯ ЦЕРКВИ

Аккорд, Н. Й. (О. Ш.) — Найзворушливішим моментом під час Свята Праці, 6-го вересня ц. р., на Оселі ОДУМ-у „Київ" було освячення місця під будову церкви, що її названо на честь святого священномученика Василя Києво-Печерського і в пам'ять новомученика Василя Липківського Митрополита Київського і всієї України. В торжестві взяли участь численні вірні. Чину освячення, з благословення Блаженнішого Іоана, Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, довершив духовний опікун ОДУМ-у о. протопресвітер д-р Семен Гаюк в сослуженні о. протодиякона Володимира Поліщука. Перед доконанням чину посвячення була відправлена Божественна Літургія і пізніше молебень в наміренні розвитку й зміцнення оселі молоді.

З'їзд ОДУМ-у ЗСА і ТОП-у

День перед тим, в суботу 5-го вересня 1970 р. на оселі „Київ" відбувся спільний З'їзд ОДУМ-у ЗСА і Т-ва Одумівських приятелів (ТОП-у). У з'їзді взяв участь духовний опікун ОДУМ-у о. протопресвітер д-р С. Гаюк, як почесний голова З'їзду, і

Закінчення на стор. 4-ій

Арабські партизани шантажують 4 держави понад 150 „закладниками" із схоплених літаків

Амман. — Арабські партизани звільнили в Йорданії 127 пасажирів, жінок і дітей, із схоплених ними американського й швайцарського літаків, але затримали на пустині понад 150 пасажирів, шантажуючи ними уряди тих держав, які тримають у в'язницях арабів, вимагаючи звільнення їх. У минулу неділю 6 вересня арабські терористи виконали майже одночасно замахи проти чотирьох літаків, як вони знаходилися в повітрі, при чому тільки в одному випадку той замах не вдався. Двоє терористів пробували схопити ізраїльський літак лінії „Ель-Аль", який, летючи з Ізраїлю до Ню Йорку, зупинився був в Амстердамі в Голляндії. Коли він вистартував з Амстердаму — один юнак і одна дівчина пробували стероризувати пільота й залогу, але приявні на літаку ізраїльські аґенти поліції застрілили напасника й роззброїли 24-річну спільницю Леілю Халед. Той літак, приземлився на одному летовищі в Англії, де поліція забрала тіло вбитого та арештувала терористку, після чого прилетів до Ню Йорку із 148 пасажирами і 10 членами залоги. Зате терористам вдалося схопити й скерувати на Близький Схід два американські літаки, один із 152 пасажирами і 17 членами залоги, що летів з Амстердаму до Ню Йорку, і другий літак, що летів із Франкфурту в Німеччині, із 141 пасажиром і 10 членами залоги, як теж швайцарський літак, що вилетів із Цюріху, із 143 пасажирами і 12 членами залоги. Найбільший з отих літаків — американський „Боїнґ 747", який приземлився в Каїро в Єгипті, впав жертвою дальшого терору: партизани знищили його бомбами в кілька хвилин після того, як висіли з нього всі подорожні. До атентатів призналася зразу одна ліва арабська партизанська організація. У Вашинґтоні відбулися наради державного секретаря Вілліяма Роджерса і представників усіх безпосередньо заторкнених в цій справі держав — Британії, Західньої Німеччини, Швайцарії та Ізраїлю, щоб устійнити спільну лінію супроти шантажу арабських терористів. Але Швайцарія перша погодилася звільнити трьох арабських терористів, що їх засуджено на довготермінову в'язницю за минулорічний замах на швайцарському летовищі. Припускають, що також Західня Німеччина і Британія погодяться на „виміну" арабських в'язнів за схоплених пасажирів. Тільки Ізраїль заявився проти переговорів із терористами. В Ізраїлі у таборах полонених є 3,000 арабських партизанів. Коментатори звертають увагу, що ані йорданська ані єгипетська армія і поліція не були всилі запевнити безпеку пасажирам схоплених літаків та що, зокрема, єгипетські власті не зуміли чи не захотіли перешкодити знищенню американського літака вартости понад 10 мільйонів долярів.

ПЛАСТУНИ ВІДБУЛИ В ТОРОНТІ КОНҐРЕС І З'ЇЗД, СХВАЛИЛИ ПРОГРАМУ, ВИБРАЛИ НОВИЙ ПРОВІД

Торонто (О.Д. — телефоном). — Під час зв'язаного із Святом Праці довгого вікенду, як на всіх українських оселях відбувалися багатолюдні ділові і розвагові з'їзди та зустрічі, члени Організації Української Молоді „Пласт" з Канади, ЗСА, Европи і Південної Америки вирішували тут долю своєї організації на майбутні роки, перевіряючи її стан і програму на тлі бурхливої сучасної доби. Понад 300 пластунок і пластунів та членів Пластприяту взяло участь у кінцевій сесії Пластового Конґресу Другого та в П'ятому З'їзді Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), що відбулися тут в готелі Сівей Таверс від п'ятниці до понеділка 4 - 7 вересня.

КОНҐРЕС ПОТВЕРДЖУЄ НЕЗМІННІСТЬ ПЛАСТОВИХ ІДЕЙ

Пластові провідники з Канади і ЗСА та представники пластових організацій з Англії, Німеччини і Арґентини в результаті кінцевої сесії започаткованого п'ять років тому Пластового Конґресу Другого, що відбулася тут в п'ятницю і суботу, 4 і 5-го вересня, однодушно потвердили незмінність ідейних заложень Пласту та оформили ряд рекомендацій щодо довкілля, методики і устрою Пласту. Конґрес відкрив голова Головної Пластової Ради д-р Юрій Старосольський, молитву провів пластовий капелян о. Богдан Смик і наради пленарної сесії започатковано співом пластового гимну. Проводив нарадами голова Головної Комісії Пластового Конґресу Другого д-р Атанас Фіґоль і до Президії були запрошені представники усіх крайових Комісій Конґресу: Анна Герасимович з Англії, Олег Воловина з Арґентини, проф. д-р Володимир Янів з Німеччини, Володимир Соханівський з Канади, інж. Атанас Мілянич із ЗСА та Ольга Кузьмович, що репрезентувала Пласт в Австралії. На пленарній сесії Конґресу в суботу, 5-го вересня, приявний був відомий наш державний муж та великий приятель Пласту сенатор Павло Юзик, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу на Канаду, та представник федерального уряду Канади Степан Яворський. УНСоюз на всіх цих нарадах та зв'язаних з ними імпрезах репрезентував головний секретар д-р Ярослав Падох.

Властива праця Конґресу відбулася по Комісіях: Ідеологічній, яку очолювала Леся Храплива; Довкілля, яку очолював інж. Любомир Онишкевич, та Устрою із Ярославом Гарасимовим на чолі. На пленумі Конґресу 300 членів Пласту і Пластприяту прийняли одноушно аплявзами першу і головну рекомендацію, в якій сказано: „Ідейні заложення Пласту, з'ясовані в трьох головних обов'язках пластуна, в пластовому законі, пластовому обіті і в пластовому гимні та пластовому кличі, залишаються актуальними і незмінними на сьогодні і на майбутнє". Прийнято ще понад 75 дальших рекомендацій відносно збереження української національної ідентичности в діяспорі та пластової ідеї в дії і практиці.

ДОСТОЙНИКИ НА БЕНКЕТІ

На закінчення Пластового Конґресу Другого відбувся в тому ж готелі в суботу, 5-го вересня вечером пластовий бенкет з участю понад 650 осіб. В бенкеті взяли участь церковні і світські достойники: Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді Максим Германюк, Архиєпископ і Голова Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА Мстислав Скрипник, український католицький Єпископ Торонта Ізидор Борецький, секретар Об'єднання Євангельських Церков пастор Володимир Боровський, Владику Михаїла з Української Греко-Православної Церкви в Канаді репрезентував о. прот.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. О. Андрушків і проф. В. Богун-Чудинів із ЗСА взяли участь в Міжнародному Конґресі Математиків

Ніцца, Франція (О. А.) У Міжнародному Конґресі Математиків, що почався тут у вівторок 1 вересня ц. р. з участю понад 2 700 математиків із 50 держав світу, беруть участь також два українські математики із ЗСА проф. Осип Андрушків від Сетон Гол Університету та проф. Володимир Богун-Чудинів із Вашинґтону. В складі совєтської делеґації яка нараховує 120 осіб, є також, якщо судити із прізвищ, деяка кількість українців, але всі вони виступають офіційно, як репрезентанти Росії. Найчисленіше репрезентовані своїми математиками З'єднані Стейти Америки, вони вислали яких 600 осіб. За ЗСА іде Франція із 400 делеґатами і Велика Британія із 300 делеґатами. Репрезентовані на Конґресі також сателітні держави або т. зв. народні демократії. Німецьких делеґацій є дві — одна із Західньої Німеччини, друга із Східньої Німеччини. Немає репрезентантів Комуністичного Китаю й Альбанії.

Відкрив Конґрес урочисто міністер освіти й виховання Франції Олівє Гішард, вітаючи учасників чотирма мовами: французькою, німецькою й англійською, як також російською — через перекладачку. Після цього слідували дальші промови, але з них російської мови не вживано. Привітали Конґрес спеціяльними зверненнями президент Франції Жорж Помпіду та прем'єр міністрів Жак Шабан - Дельма. На почесного президента Конґресу був обраний проф. Монтель, на ділового предсідника — проф. Жак Лерай — обидва члени французької Академії Наук.

Під час відбування Конґресу проголошено признання почесних медалів що їх призначає Міжнародний Союз Математиків кожних чотири роки за найвидатніші математичні праці. З медалею зв'язана грошова нагорода в сумі 7 500 франків. Цього року медалі і нагороди були признані і вручені чотирьом математикам Алянові Бейкерові — професорові математики з Кембриджу в Англії, Г. Гіронокі — професорові з Принстону в ЗСА, Джанові Томпсонові — професорові з Чикаго в ЗСА, то совєтському математикові Сергієві Новікову.

Конґрес математиків кінчається 10 вересня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Посилення терору

В совєтському Союзі рішенням ЦК КПСС і Верховного Совєту створено, а фактично — відновлено, Міністерство юстиції, себто судівництва. Його зліквідовано 14 років тому за Хрущова. До ліквідації такому міністерству, тепер названому „союзно-республіканським", підлягало ГПУ та НКВД, політична поліція із своїми військовими частинами, органами розвідки, шпигунства тощо, відповідальна за смерть і муки мільйонів людей.

Для чого відновлено міністерство юстиції?

Пояснення можна знайти в повідомленні, надрукованому в совєтській пресі з 1-го вересня, що розпочинається словами: „ЦК КПСС і Рада Міністрів СССР розглянули питання про заходи для дальшого покращання праці судових і прокурорських органів". У повідомленні сказано, що дотепер „органи правосуддя" ще „не цілком відповідали вимогам дальшого зміцнення соціялістичної законности і державної дисципліни". А тому: буде посилений прокурорський нагляд над діяльністю розвідчо-слідчого апарату, посилена праця над розкриванням злочинів; „комуністична партія поставила перед прокурорськими і судовими органами вимогу посилити охорону соціялістичної власности, накладати суворі кари на злісних розкрадачів", врешті — „прокурорські органи зобов'язані підвищити активний нагляд над точним виконуванням законів усіми державними, господарськими й громадськими організаціями, виявляти й ліквідувати факти порушення державної дисципліни, карати злочинців".

З постанови не ясно, чи Міністерству юстиції СССР підлягатиме і політична поліція та розвідка, чи ні. Зате цілком ясно одно: ЦК КПСС вирішив вдатися до ще міцнішого затягування шнурка на руках поневолених „щасливих громадян". Згадка в постанові про „ідеологічне гартування" теж має свою вимову: ЦК КПСС із своїх назадницьких, контрреволюційно-імперських позицій вирішив посилити боротьбу не лише проти убогих колгоспників за прихований кілограм зерна, а й проти всіх людей, для яких такі поняття, як Бог, нація і свобода, не втратили свого змісту.

Нехтування опінією світу

Широкого розголосу в українському вільному світі набрала зорганізована пластовим сеньйором інж. Дам'яном Ліщинським прогулянка „Летом Скоба у світ". Гарний задум переведено надзвичайно успішно в життя і, коли йдеться про дівчат і юнаків, учасників тієї прогулянки, то вони збережуть на все своє життя тривкий і світлий спомин із свого знайомства з европейським континентом, супроти якого дехто з них напевне був упереджений, як супроти чогось „нижчого" від Америки. Залишиться тривкий спомин з авдієнції у Папи Павла VI й у Верховного Архиєпископа Кардинала Сліпого, з перебування в різних столицях Европи.

Але українська справа і добре ім'я Пласту скористали б більше, якби у країнах і містах, куди приїздили прогулянківці, був зроблений відповідний розголос. Ось вулицями Відня маршувала барвиста колона 140 пластунів і пластунок на могилу основоположника Пласту, д-ра Олександра Тисовського. Українські пластуни з Ню Йорку! Вже сама та назва була б своєрідною сенсацією для преси, радіо й телевізії у Відні, де вони, як у всіх країнах і містах, наставлених на заморських туристів, шукають таких „сенсацій" у туристичному русі. Але їх ніхто про це не повідомив.

Очевидно, годі вимагати від одиниці чи одиниць, які організували ту прогулянку в Америці, щоб вони займалися ще й пропагандивною роботою на европейському терені. Тому не на їх адресу ці завваги, а на адресу всього українства. Ми постійно нехтуємо зв'язками з чужинецьким світом. З історичних прецедентів варто пригадати, що польська „пацифікація" в Західній Україні в 1930 р., атентати ОУН в совєтському консуляті в жовтні 1933 р. чи проти міністра внутрішніх справ Б. Перацького у вересні 1934 р., великий голод в Україні в 1932-33 рр. і інші подібні їм великі події в Україні не знаходили належного їм розголосу у світі, не були політично використані. Закордон був в усіх тих справах інформований майже виключно ворожими нам чинниками. Український Конґресовий Комітет, американсько-українські наукові установи, наші мистецькі організації — всі вони мають замалий зв'язок з чужинецьким світом. Кожна американська установа утримує фахівців від „публічних зв'язків", у нас ця справа занедбана. Зате ми вміємо нарікати, що світ нами не цікавиться...

ДАЛІ ПРИМУСОВА РЕКРУТАЦІЯ

25 серпня Сенат відкинув 52 голосами проти 35 проєкт перетворення американської Армії з системи примусової рекрутації на систему добровільців. Тому, що сам президент Ніксон заявився був за творення Армії на добровільному принципі, бо це виключало б всяку опозицію проти несправедливих критерій в рекрутації та арґумент, що на війну висилається вояків без уваги на їх бажання йти туди чи не йти, дехто міг би подумати, що те рішення Сенату було програю Ніксона. Так воно не є. Найкращим доказом на те, що справа складніша, став факт, що „проти" пляну добровільної армії голосували не тільки такі „голуби" в Сенаті, як демократ Едвард Кеннеді чи республіканець Джекоб Джевітс, але й такі „яструби", прихильники політики президента Ніксона, як голова конґресової Комісії військових справ, демократ з консервативного крила Джан Стенніс, та республіканець, генерал резерви, Беррі Голдвотер.

Річ у тім, що 30 червня 1971 р. вигасає закон про військову рекрутацію, т. зв. Акт селективної військової служби, існуючий від 1948 року та від того часу щораз відновлюваний. Вже за през. Ніксона скасовано 18 кляснфікацій, які давали змогу жонґлювати ними при покликуванні до військової служби чи звільнюванні з неї у понад 4,000 рекрутаційних бюрах від океану до океану. Але принцип примусової рекрутації залишився, і примусовою рекрутацією виповнюється щорічну, змінливу, визначувану Пентаґоном „квоту" нових рекрутів.

Обидві концепції регулярної армії, спертої на примусовій рекрутації чи на добровільному зголошуванні, мають свої арґументи „за" і „проти". Але всіх тих арґументів так багато, що більшість сенаторів — і сам президент Ніксон — прийшли до переконання, що треба обміркувати їх докладніше й основніше. Невідомо навіть, чи це вдасться зробити до половини наступного року. Найважчою реальною перешкодою перейти на „професійну армію" добровільців, що захочуть присвятитися військовому званню, це — фонди. Очевидно, вирішним чинником може бути покликання. Але годі вимагати від молодої людини, щоб вона нехтувала матеріяльною стороною, нехтувала своєю життєвою забезпекою, від якої залежить засновування кожної родини. Теперішні платні в Армії дуже низькі. Щоб бодай наблизити платні у війську для добровільців до платень у цивільному житті, треба на це в першому таки році такої реформи додаткових 4,300,000,000 долярів, при чому й тоді невідомо, чи той експеримент вдасться. Очевидно, що підвищення бюджету на таку суму в умовинах боротьби проти інфляції, отже при „зрізуванні" бюджету, де тільки можна, річ цілком неможлива.

Є ще інший дуже поважний арґумент: коли перетворити Армію на джерело заробітку для молодих мужчин, то можна передбачити, що йтимуть до неї — найбідніші, які не мають фондів на високі студії і походять з найнижчих верств народу. Це знову породжує сумнів, чи буде добре, коли Армія буде складатися тільки з синів однієї суспільної верстви, чи вона буде такою дорогою і близькою цілій нації, як є нею тепер, коли вояками є сини різних рас, кляс і верств.

Очевидно, існують і різні, взаємосуперечні думки про ступінь військової моралі в армії, створеній з примусової щорічної рекрутації, чи в армії „професійних добровільців". Опоненти покликування тільки добровільців називають їх уже тепер зневажливо „платними наємниками", але інші пригадують приклад французького Чужинецького Леґіону чи з'єднання „білих наємників" з громадянської війни в Конґо, коли-то ті війська виявили надзвичайно високу бойову здатність і вартість.

Більшість коментаторів схиляються до передбачення, що в першій половині 1971 року продовжать Акт селективної військової служби ще на два роки. Поки він вигасне в 1973 році. В'єтнамська війна напевне закінчиться і настануть кращі умовини для експерименту — переходу на систему „професійної армії добровільців".

„Наукова Думка" почала видавати „Джерела з історії України"

Київ. — Київське Видавництво „Наукова Думка" розпочало з 1970 р. видавати книжки, які чекали своєї публікації по 200-300 років, або ж видавались, але дуже малим накладом і лише для вузького кола науковців. З повідомлення газети „Культура і Життя" з 23-го серпня не можна встановити, чи „Наукова Думка" публікуватиме повністю тексти і фотокопії оригіналів, чи лише уривки, але ясно, що „коментарів" у тих виданнях буде більше, як самого тексту. В тій серії вже вийшла книжка О. Бевзо під наг. „Львівський літопис і Острозький літописець". У ній „досліджуються два найраніше відомі історичній науці українські літописи, в яких висвітлюється внутрішнє життя, політичне становище України напередодні визвольної війни 1648-54 рр". Незабаром вийде „підготований до друку Я. Дзирою „Літопис Самовидця" з 17 сторіччя: „разом з літописами Г. Граб'янки та С. Величка, ця пам'ятка входить в групу козацько-старшинських літописів 17-18 сторіч". З повідомлення не ясно, чи літописи Граб'янки і Величка вийдуть також друком, чи лише в „дослідженні". Заплянованo видати „Густинський літопис" і „Короткий опис Малоросії".

МОВА І ПОЛІТИКА

Під наголовком „Російська мова підкорює світ" „Правда" з 27 серпня надрукувала повідомлення ТАСС, що в „Московському державному університеті відкрилась Перша генеральна Асамблея Міжнародної Асоціяції викладачів російської мови й літератури. В праці Асамблеї беруть участь біля 500 учителів і науковців, гості з 24 країн всього світу".

Створена в СССР Міжнародна Асоціяція об'єднує знавців і викладачів російської мови з 20 країн, в тому числі і з ЗСА й Канади, але на „першу асамблею" прибули бажаючі поширювати російську мову в світі представники додаткових 4-ох країн. Для допомоги закордонним учителям російської мови й літератури при МГУ — Московському Державному Університеті — віддавна працює Науково-Методичний Центр для викладання й вивчення „русского языка" і літератури, при чому під літературою розуміється твори й біографії давніх російських і сучасних совєтських письменників. Той „центр", що є одночасно і науковим, і політично-пропаґандивним, видає для закордонних учителів російської мови в спеціяльних школах, коледжах та університетах журнал „Русский язык за рубежем".

Як Міжнародну Асоціяцію Істориків очолює совєтський науковець (вона недавно відбула свій з'їзд у Москві), так і Міжнародну Асоціяцію викладачів російської мови й літератури очолює „генеральний секретар", доктор філологічних наук і член комуністичної партії СССР В. Костомаров. Першого дня на асамблеї в Москві виступали, прославляючи російську мову, — „мову великого Леніна", названий В. Костомаров, викладач А. Шмідт із Австрії, проф. Менац із Юґославії, проф. Русакієв із Болгарії.

Чи дійсно російська мова „покоряет мир" у наш час?

В СССР урядовими заходами й прихованими обіжниками валуєвського типу піднесено російську мову до висоти єдинонеділимської державної мови в імперії. Досить вже одного факту: всі видавництва шкільних підручників у Совєтському Союзі випустили на цей навчальний рік підручники для початкових і середніх шкіл 60-ма мовами народів СССР. Відомо, що в кордонах СССР перебуває під великодержавницьким замком 110 націй, народів і народностей, і кожна з них має свою мову, літературу, фолкльор. Але „Правда" й інші московські газети в кінці серпня сповіщали, що підручники вийшли 60-ма мовами народів СССР. Ось де російська мова починає „завойовувати світ!"

Цього явища не можна зараховувати лише до ділянки мовознавства чи культури — це політичне явище, якого не розуміють провідні діячі країн вільного світу або вдають, що не розуміють. Адже й не дипломатові чи політикові мало б бути ясно, що одна річ мати справу з великою країною, яка поділена на 110 мовно й культурно відрубних одиниць, з їх відцентровими внутрішніми силами, а інша річ — мати справу з мільйонами „совєтських людей", які втрачають національні прикмети, рідні мови й культури — і все на користь, за недавнім висловом Л. Брежнєва в Казахстані, „великого російського народу"...

У ЗСА і Канаді є вже не десятки, а напевно сотні українців, які викладають російську мову в різних навчальних закладах. Ніхто на них не може кинути „каменем", бо хліб є хлібом, знання знанням, мови — мовами (і мову ворога добре знати). Однак, можна побажати, щоб, вивчаючи з американцями, канадійцями чи ким іншим російську мову, вони не забували принагідно згадати, що та мова є одним із засобів комуністичної партії в СССР і країнах-сателітах поневолювати людей, що російською мовою ЦК КПСС із його науковцями і псевдонауковцями послуговується як зброєю для провадження геноцидної політики в совєтській імперії супроти понад 100 мільйонів людей не російської національности.

Чи насправді „російська мова підкорює світ", як це подає „Правда"? Здається, ні. В країнах-сателітах лише Болгарія не зменшила, а збільшила вивчення „великого русского языка"; тепер, безперечно, збільшиться кількість лекцій з російської мови й літератури в Чехо-Словаччині, де владу остаточно перебрали московські партійні маріонетки. В Юґославії вивчення російської мови скорочується, як і в Румунії; в Польщі немає гуртків вивчення російської мови для дорослих, хоча раніше такі були, зате заведено її вивчення у школах, в старших клясах. Зацікавлення російською мовою в країнах Заходу, яке було високим незадовго після другої світової війни, помітно заникло. Однак, московський Науково-Методичний Центр для вивчення російської мови й літератури за кордоном вишукує нові щілини, використовуючи для того змінливу політичну погоду: так, останнім часом з'явилось чимало „курсів російської мови" в Єгипті й кількох інших арабських країнах.

Кожна мова кожного народу світу важлива, гарна і дорога доти, доки її не обертають у баґнет, приставлений до грудей інших мовлян. Російська мова вже дочекалась того, що за кордоном багато політичних еміґрантів з совєтської України уникають нею розмовляти з чужинцями, не раз додаючи: „Я володію російською мовою, але не бажаю розмовляти мовою окупанта" — і переходять на англійську чи якусь іншу. Незавидна характеристика для мови, яка на думку імперіялістичної „Правди", „завойовує світ".

Леонід Полтава

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

НАБРЯКЛІ НОГИ

Теплою порою року особливо багато людей жаліються на набряки ніг, зокрема ж стіп та їх частини в околиці кісточок. Часто такий стан пов'язують зі спекою і вважають, що „воно якось само пройде", як тільки похолоднішає. Але не завжди буває так, і тоді ще гостріше постає питання: чи шкідливий такий стан? чи означає він якусь недугу?

Справді кровообіг у долішніх кінцівках часто буває показником недуги, хоч у більшості випадків — це переходовий стан. Маючи на увазі, що ноги, а зокрема стопи можуть бути своєрідним дзеркалом недуги, ми зупинимося над цим питанням.

Передусім треба зазначити, що не завжди картину „опухлих ніг" можна окреслити однаково. Розрізняємо в таких випадках справжній набряк, що його в англомовній термінології означається як „едему", і застій кровообігу, який називають „конджесчен". Цей останній, себто застій, може витворити з часом також справжній набряк, якщо існує недуга кровоносної системи, серцева недуга, недуга печінки, нирок. Але застій може постати й на базі легшого недомагання і бути переходовим.

Справжній набряк — це такий набряк, коли стопи та околиці кісточок, іноді навіть аж до коліна, „наливаються водою", і тоді долішня частина ноги та стопа опухають. Коли в околиці кісточки чи на стопі притиснути пальцем, то в тому місці залишається „ямка", яка сходить щойно за деякий час. Звичайно температура шкіри в таких місцях трохи нижча, людина відчуває, що її ноги холодніші, важкі, швидко втомлюються при ході. Майже як правило такий набряк протягом ночі зникає, і коли людина встає ноги в неї ніби нормальні. Щойно пізніше вони починають повільно, але постійно набрякати. Нерідко такі люди вночі мусять вставати, щоб віддати сечу. Що означає такий стан?

Коли мова про справжній набряк, то він найчастіше появляється внаслідок серцевої недуги — удару серця в минулому, колишньої ревматичної гарячки, ушкодження заслінок (клапанів) серця, артеріосклеротичного захворювання і т. д. Причина тут така: праця серця відстає, його спроможність перепомповувати кров обнижується, а в зв'язку з тим кров і рідина в тканині застоюються. Ноги, як найдалі віддалені кінцівки, відчувають це насамперед, і тому в них появляються набряки. Вночі, коли людина відпочиває і серце працює краще, цей набряк зникає, бо зайва рідина з крови видалюється. Тому то й мусить людина вставати для позачергового віддавання сечі.

Подібні набряки можуть також появлятись внаслідок хронічної недуги печінки або при деяких проґресивних недугах нирок. Вони не менше важливі показники загального стану здоров'я. Як при серцевому набрякові, так і при печінковому та нирковому, лікарська порада і лікування необхідні. При серцевих набряках даються взнаки раніше ноги, а згодом набряк може з'явитися і в легенях, що приводить до поважного, а то й критичного стану. Інакше кажучи, набряк ніг може сиґналізувати ранній застій серця, а це вже поважна справа.

Рідше бувають справжні набряки внаслідок захворювання судин. Сюди належать деякі артеріосклеротичні недуги кінцівок, а передусім жиляки. Набряки тоді не такі інтенсивні, хоч і не менше надокучливі. Такі набряки лікує хірург, направляючи артерію або видаляючи жиляки. В окремих випадках елястичні панчохи сприяють кровообіґові і забезпечують на деякий час від набряку.

Звичайний застій у ногах без витворення набряку буває найчастіше внаслідок кволости судин, як прихованих жиляків, внаслідок колишнього ушкодження кісток або м'язів, частих звихнень, поранень, відмороження. Іноді картину застою можуть дати артритичні зміни в суглобах ніг. Застій звичайно також дає відчуття „важких ніг", дещо болячих, які швидко втомлюються при продовженому стоянні або й сидженні. Але коли на „опухле" місце стопи натиснути пальцем, ямки на шкірі не лишається. Просто шкіра видається натягнутою, ноги більшими, важкими, але справжнього застою рідини нема. Тут просто обіг крови кволий, але рідина в тканинах ніг та стіп ще не накопичується.

Картину застою в ногах, особливо влітку, можуть дати деякі ортопедичні дефекти стіп. Сюди передусім належить плоскостопість, неправильність у положенні деяких кісток стопи. Коли ж говорити про літо, то можна взяти до уваги ще й те, що тоді людина більше заживає рідини і її кровоносна система внаслідок цього може переобтяжитися. А якщо при цьому існують інші причини — жиляки, артрит, колишнє ушкодження, надмірна вага тіла, то не завжди такі застої в ногах є справді грізними.

Можна сказати, що літні застої в ногах, навіть з невеликим набряком, який легко зникає при нормальному житті, не завжди вимагають лікарського втручання, хібащо вони стають надокучливими. Набряки ж з відкладенням рідини в ногах — це інша справа. Вони можуть бути сиґналом поважної недуги, і їх необхідно перевірити в лікаря. Навіть, якщо й постають вони на базі жиляків чи іншої кволости ніг, то ніколи не виключене занедужання серця або судин поважнішого хаарктеру.

„ЗАПОРОЖЬЕ" НА ЗАПОРІЖЖІ

На фотознімці в газеті „Культура і Життя" з 23-го серпня зображено групу кіноаматорів Трансформаторного заводу в м. Запоріжжі, М. Копиченка, В. Лелікова і В. Ніколаєнко, які „знімають кінофільм про своє рідне місто". Великим пляном над тими аматорами видко напис чужою мовою „Запорожье". У серпні сповнилося 200 років з часу заснування Запоріжжя — одного з центрів української козацької вольниці й оборони України проти ворогів.

Д-р Іларіон Калиневич

БІБЛІОТЕКАРСТВО ЯК НОВА ПРОФЕСІЯ

(3)

З цього висновок: модерний книгознавець мусить мати не тільки високу освіту і загальне знання бібліотечних дисциплін, але також спеціяльне знання з даної ділянки, в якій він хоче працювати як бібліотекар—фахівець.

Така підготова вже можлива під час студій, де майбутній бібліотекар може вписувати, крім бібліотечних предметів, також дисципліни, які його інтересують як майбутнього спеціяліста. Бібліотекар - спеціяліст повинен знати термінологію, історію, літературу, найновіші здобутки науки і людей, що розвивають дану ділянку науки.

Матеріяли з ділянки модерної науки, а особливо з технічних ділянок астрономічними числами заливають бібліотеки. Для прикладу наведемо, що тільки з ділянки природничих наук і фізики, беручи інтернаціонально, виходить більше як 50.000 журналів. Знана публікація „Хемікел Абстрактс" публікує річно 100.000 абстрактів.

Завести порядок у цій повені друкованого слова, а що найважливіше віднайти те, що потрібне, неможливо традиційними методами бібліотечної практики. Щоб цьому лихові зарадити, бібліотекарі покликали собі до помочі модерні машини — компютори, які почасти мають заступити людину там, де її ум відмовляє.

Уведення електронічних машин до книгозбірень означає революцію в дотеперішній бібліотечній практиці. В зв'язку з цим конечним став перевишкіл бібліотечних працівників та ревізія програми навчання в бібліотекарських школах. Опозиція консервативних бібліотекарів до нових методів праці не принесла їм успіху, і під теперішню пору бібліотеки переходять до модерної системи праці, починаючи нову історичну еру, яку можна назвати добою механізації бібліотек.

Як може електронна машина допомагати бібліотекареві у його праці? Щоб відповісти на це питання, наведемо приклад із власного досвіду в медичній бібліотеці.

Лікар - психіятр задумав приписати ще мало випробувані ліки своєму пацієнтові. Він знав стан хорого і побоювався чи застосування таких ліків не викличе небажаних наслідків. З такою проблемою прийшов він до медичної бібліотеки і попросив бібліотекаря знайти йому відповідну літературу відносно застосування цих ліків іншими лікарями у подібному випадку.

Бібліотекар уважно вислухав лікаря, занотував усі потрібні йому дані і перевів їх відразу на мову компютора, вживаючи спеціяльних символів і знаків, на які компютор реаґує. Відтак на пробитих картках („панч кардс") через відповідну машину передав їх до компютора. Компютор почав працювати, реаґуючи на різні дірки в картках, і за хвилину-другу спеціяльно пристосована до компютора машина почала автоматично друкувати наголовки, або абстракти із статтей, що включали матеріял на бажану лікарем тему. Маючи такі дані, лікар легко вирішив справу свого пацієнта.

Яка ж була роля бібліотекаря у цім чуднім процесі?

Передусім спеціяльно вишколений бібліотекар - документаліст зумів уже наперед передбачити такі і їм подібні проблеми лікарів. Він нагромадив відповідні матеріяли, опрацював їх, передав для занотування компюторові, а у відповідний час зумів дістати їх назад і подати для використання.

Цим прикладом ми коротко ілюстрували долю модерного бібліотекаря в спеціяльній бібліотеці.

І наостанку ще кілька загальних зауваг відносно бібліотекознавства як професії.

Праця в бібліотеках дуже різнородна. Залежно від характеру людини, вона може бути цікавою або монотонною. Адміністрацією, механізацію, купівлею і продажем книжок цікавляться більше мужчини. Жінки знаходять вдоволення в каталогуванні, складанні бібліографій і в дорадництві.

З власного досвіду знаю, що найцікавішою працею є ведення невеликих бібліотек, де бібліотекар виконує всі функції, зв'язані з його професією. Він сам укладає бюджети, сам наймає людей на працю в бібліотеці і сам вибирає й замовляє книжки, їх каталогує та дає поради своїм клієнтам.

Цікавою може бути також праця з дітьми в народній школі або з пацієнтами у шпиталі, т. зв. бібліотерапія, чи з лікарями в медичній бібліотеці або в музичній — з майбутніми артистами.

Зате монотонією буває нераз праця у великій бібліотеці, де призначають бібліотекареві одну незмінну роботу, як вислід спеціялізації великої інституції..

Я зустрічав щасливих і задоволених бібліотекарів, які ніколи не проміняли б своєї професії за щось інше, але не менше зустрічав і малькотантів, які тільки й чекають на нагоду, щоб перейти до іншої професії. Така міґрація досить часто відбувається між професорами і бібліотекарями. Змучені боротьбою зі студентами, професори знаходять не раз затишне місце в бібліотеці. Знову ж знуджені монотонією бібліотекарі, якщо мають відповідні кваліфікації, переходять до навчання в школах.

Бібліотекарі в боротьбі за свою емансипацію здобули чималі успіхи. Вони піднесли стандарт професіональної освіти (мають більше як 40 фахових журналів). Створили сильні професійні організації (Амерікен Лайбрері Ассосіейшен, Спешел Лайбрері Ассосіейшен, Медікел Лайбрері Ассосіейшен та ін.) Вони вибороли вищі платні для своїх членів (пересічна платня починається вже від $7.000 на рік і сягає до 25.000, залежно від того, де хто працює і яку займає позицію). Вони установили свій власний кодекс чести і так де факто проголосили свою незалежність.

Під теперішню пору бібліотекознавство все ще знаходиться в стадії кристалізації. Багато осягнено, але не менше ще треба зробити. Новий тип бібліотекаря, що відповідає вимогам сучасних потреб, відповідальний за дальший розвиток цієї професії, що без сумніву йде назустріч світлій майбутності.

Використана українська література.

1) Крип'якевич, І. Велика історія України. Львів-Вінніпеґ, Видавництво Івана Тиктора, 1948. 967 ст.
2) Ільницький, Р. Професія бібліотекаря в Америці — колись і тепер. „Свобода" з 4-го лютого 1967. (Український бібліотекар в Америці сторінка ТУБА)

(Кінець)

ПЛАСТУНИ ВІДБУЛИ В ТОРОНТІ КОНГРЕС І З'ЇЗД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Юрій Ференців та ін., а із світських достойників були приявні згадані вже сенатор Павло Юзик, суддя Михайло Стар, репрезентант федерального уряду Степан Яворський, федеральний посол Володимир Дяків та багато інших. Світовий Конґрес Вільних Українців репрезентував Микола Плав'юк, Наукове Т-во ім. Шевченка, проф. д-р Євген Вертипорох, Український Вільний Університет проф. д-р Володимир Янів, УНСоюз д-р Ярослав Падох, Центральний Союз Українського Студентства новообраний голова Олег Романишин. Було всіх заступлених 16 крайових і 13 місцевих установ. Наспіло багато привітів, в тому від Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Під час бенкету промовляли Владика Максим Германюк, Владика Мстислав Скрипник, о. Ференців, пастор Боровський, сенатор Юзик та інж. Яро Гладкий.

З'ЇЗД КУПО ОБРАВ НОВИЙ ПРОВІД ПЛАСТУ

В неділю, 6-го вересня, після ранішніх Богослужень почався в згаданому готелі п'ятий з черги з'їзд Конференції Українських Пластових Організацій. Відкрив його, вітаючи учасників, дотеперішній голова Головної Пластової Булави Юрій Ференцевич. Вставанням з місць та хвилиною мовчанки вшановано померлих від останнього з'їзду пластунів, між ними й зокрема основоположника Пласту сл. п. д-ра Олександра Тисовського - Дрота. На предсідника з'їзду обрано Юрія Даревича. Після дальших формальностей та звітів і дебат над ними обрано нові керівні органи Пласту в такому складі:

Головна Пластова Рада: голова — Ольга Кузьмович (дотеперішнім головою був д-р Юрій Старосольський), заступник голови — д-р Любомир Романків, секретар — Леся Юзенів, члени: Олександер Бережницький та Ярослав Лучкань.

Головна Пластова Булава: голова — Василь Палієнко (дотеперішнім головою був Юрій Ференцевич), заступник — Микола Плав'юк, генеральний секретар — Степан Мармаш, голова Пластового Сеніорату — д-р Теодозій Крупа, керівник виховної програми — Юрій Даревич, референт Пластприяту Березовський, фінансовий референт — Юрій Борис, керівник новоствореної на цьому з'їзді Дослідно-плянувальної Комісії — Юрій Ференцевич.

КОМІСІЯ НАМІТИТЬ КАНДИДАТА НА НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА

Перед з'їздом між пластунами обмірковувано справу вибору Начального Пластуна на місце померлого сл.п. проф. Северина Левицького — Сірого Лева. З'їзд схвалив засади (грамоту), якими повинен відзначатися Начальний Пластун та вибрав окрему Комісію, яка намітить кандидата, що відповідав би всім схваленим прикметам і чеснотам. У склад Комісії увійшли: д-р Ярослав Падох, інж. Мирослав Раковський, Леся Стойкевич, Роксоляна Гарасимів, Орест Гаврилюк, Тарас Ліськевич і Ганка Коренець.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Сесію Пластового Конґресу Другого та З'їзд КУПО попередила пресова конференція, яка відбулася у вечірніх годинах у четвер, 3-го вересня. Проводив нею пластовий пресовий референт мгр. Олександер Луцький. Було зареєстрованих понад 20 представників української преси із ЗСА і Канади.

Розбудовують українське шкільництво в Арґентині

Буенос Айрес. — За повідомленнями Головної Управи Товариства „Просвіта" в Арґентині, при тому Т-ві активно працює декілька українських Рідних Шкіл. Найбільше з них розбудована Рідна Школа при Централі „Просвіти" в Буенос Айресі: вулиця Солер, ч. 5039, де навчання розпочалося з березня ц. р. Кожної суботи там відбуваються заняття дітей, починаючи від 3-ої години дня. Дітей приймають від 4-го року життя — до Дитячого Садочку, від 6-го року життя — до першої кляси Рідної Школи. Учні, які закінчили 6-ту клясу, можуть і повинні б відвідати Курси Українознавства, програма яких фактично охоплює 7, 8 і 9-ту кляси. Крім школи, при „Просвіті" в Арґентині працюють такі школи і в інших місцевостях: на В. Альсіна, в Сан Мартін, на Вільде, в Касанова, на Вілля Аделіна, в Ляважоль, в Гудсені та при філії „Просвіти" в Беразаґені. Українські школи працюють і при Товаристві „Відродження". Українським шкільництвом в Арґентині опікується також духовенство обох віровизнань, Катехитки Серця Ісусового, однак ще є чимало місцевостей, де діти не мають своїх українських шкіл, підручників, навіть українських дитячих книжок.

РЕКОРД УКРАЇНСЬКОГО СПОРТСМЕНА

Київ. — Під час змагань у швидкісній їзді на ровері в м. Тулі, в яких брали участь фізкультурні команди велогонщиків з цілого СССР, перше місце і звання рекордсмена здобув українець Дмитро Поліщук. Йому 28 років, живе у Харкові. Своєю перемогою він відібрав першість у росіянина С. Москвіна з Ленінграду, який тримав її впродовж 12 років. Д. Поліщук в одногодинній швидкісній їзді на ровері по бетоновій доріжці подолав 44 кілометри 313 метрів і 89 сантиметрів; попередній рекордсмен швидкісної їзди на ровері долав за одну годину 43 кілометри 994 метри.

135 ТЕНІСИСТІВ І 78 ПЛАВАКІВ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ПЕРШОСТЯХ УСЦАК НА СОЮЗІВЦІ

(Закінчення з 1-ої ст.)

пак (50 м метеликом — чоловіки), Зенон Кобрин, Данило Криницький, Гриць Дзюба і Борис Шарван із дружини КЛК Бофало (ґінці 4Х50 змінним) та Олексій Ценко, Тома Рачинський, Нестор Сендзік і Юрій Прончик із дружини УССКА Філядельфія (ґінці 4Х50 довільним). Чашу за дружинову першість в плавацьких змаганнях одержали змагуни „Союзівки" з рук заступника гол. предсідника УНСоюзу проф. Івана Телюка, який також виголосив промову до молоді і склав подяку діячам КЛК за організацію змагань, Управі УСЦАК за співпрацю із УНСоюзом, та клюбам і батькам змагунів, які плекають спорт серед нашої молоді. Від організаторів змагань промовляли інж. Богдан Рак і голова КЛК Ярослав Рубель, який проводив церемонію вручення медалів. Від Конференції Українських Молодечих Організацій привітав усіх інж. Михайло Яворський, член Спортової Ради УККА. В святочній роздачі медаль і грамот взяли також участь: Марія Душник і Володимир Сохан — заступники гол. предсідника УНСоюзу, Роман Слободян — почесний член Головного Уряду УНСоюзу, інж. Володимир Кізима, д-р Михайло Снігурович, як також члени проводу змагань Михайло Лебедь, який відчитав висліди змагань і інж. Роман Гавриляк.

Першунами УСЦАК 1970 го року в тенісових змаганнях, які закінчилися в понеділок, 7-го вересня, стали після перемог у фіналах: Іван Дурбак, який переміг Зенона Матківського 6:3 і 6:4, Філіс Король після виграної з Е. Білянською 6:3 і 6:0, Богдан Стопницький у групі сеньйорів перемогою над Віктором Герлинським 6:3, 4:6 і 6:4 та в молодечих групах Олександер Палюх перемогою над Романом Ракочим мол. 3:6, 6:1 і 6:2, Юрій Фалинський перемогою над Олегом Галушкою 6:0 і 6:3, Анетка Харук перемогою над Діяною Целевич 6:0 і 6:3, та Роман Купчинський перемогою над Григорієм Жидяком з рахунком 6:1, 1:6 і 6:1. Чашу Марії Душник за найкращу спортову поставу признав провід змагань Романові Галущі, тенісистові „Союзівки". В святочному закінченні першостей УСЦАК відбулося вручення тенісистам чаш за перші і другі місця, що їх уфундували: УНСоюз, „Свобода", Союзівка та „Український Тижневик".

Вручали ці чаші переможцям: Йосип Лисогір, проф. Іван Телюк, Марія Душник і Володимир Сохан від УНСоюзу і „Свободи", Данило Слободян від Союзівки, Зенон Снилик від „Українського Тижневика", інж. Богдан Рак, інж. Роман Ракочий, інж. Володимир Кізима, д-р Михайло Снігурович та Ярослав Рубель. Короткі слова подяки виголосили вкінці закриття змагань: Йосип Лисогір від УНСоюзу, інж. Володимир Кізима від УСЦАК, інж. Богдан Рак і Ярослав Рубель від організаторів тенісових і плавацьких змагань. Церемонію закриття цих успішних першостей УСЦАК закінчено опущенням прапорів під звуки американського й українського гимнів.

В ДРУГУ ВСЕ СУМНУ ДЛЯ МЕНЕ, ТРАГІЧНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї ніколи незабутньої любої ДРУЖИНИ

МАРІЇ ШАДИНСЬКОЇ

В П'ЯТНИЦЮ, 11 вересня о 10-ій год. ранку в Церкві-Пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку — **ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА**, а після неї там же на Цвинтарі **ПАНАХИДА** за спокій Її Душі.

В НЕДІЛЮ, 13-го вересня, в Церкві Свв. Петра і Павла в Миллвілл, Н. Дж., після Служби Божої **ПАНАХИДА**, а відтак **ПОМИНАЛЬНИЙ ОБІД** в Парафіяльній залі.

Прошу про молитви за спокій Її Душі і про участь в Богослуженнях і поминках.

Протоієрей СТАХІЙ ШАДИНСЬКИЙ — муж

Замість квітів на могилу

бл. п. **МАРІЇ ТУРКАЛО**

складають 10.00 дол. на УВАН

О. і К. ЛЕГКІ

НА ОСЕЛІ ОДУМ-У „КИЇВ"

(Закінчення з 1-ої ст.)

о. протидиякон В. Поліщук. Учасники З'їзду вислухали звітні доповіді голови Головної Управи ОДУМ-у в ЗСА — В Росинського, голови ТОП-у В. Григоренка, голови Головної Виховної Ради ОДУМ-у І. Павленка і голови Оселі „Київ" Євгена Кальмана. В рамцях З'їзду була виголошена доповідь голови ЦК ОДУМ-у д-ра Юрія Криволапа на тему „Підсумки 20-тилітньої діяльности ОДУМ-у та чергові завдання на майбутнє". З'їзд обрав Головну Управу ТОП-у, що її очолив Василь Григоренко.

Увечері, того ж дня, після З'їзду, відбулася спільна вечеря присутніх на Оселі, на якій із словом до учасників З'їзду виступив о. протопресвітер д-р С. Гаюк. „Я прийняв обов'язок духовного опікуна", — говорив о. Гаюк — „з вірою, щоб з Божою допомогою причинитися хоч частинно до боротьби проти асиміляції наших українських дітей. Бережіть найбільший скарб — скарб, що його створив український народ... бережіть його в родині, в організації, в суспільстві.., бережіть безсмертну традицію своєї рідної православної церкви — а Господь допоможе Вам".

Спортові змагання і Забава

В неділю після Служби Божої і освячення місця під будову церкви відбулися спортові змагання. Першою була відбиванка, в якій взяли участь дружини ОДУМ-у з Трентону й дружина ОДУМ-у з Філядельфії. У вислідi змагань Філядельфія програла 2:0 в користь Трентону. Далі слідували змагання у футболі (Копаний м'яч) між мішаною дружиною молодих одумівців і Топівці - Батьків та старших одумівців. Молодь програла (5:1).

Ізраїль відмовився від переговорів з арабами, поки Єгипет не відтягне ракет

Єрусалим. — Ізраїльський уряд повідомив Америку, генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта та його уповноваженого посередника для ведення ізраїльсько-арабських мирових переговорів Гуннара Яррінга, що Ізраїль не братиме участи у тих переговорах, поки Єгипет не відтягне з смуги Суезького каналу ракетних становищ, що їх пересунув туди всупереч виразному застереженню умов воєнного перемир'я. Але єгипетський уряд рішуче заперечив, наче б він допустився порушення воєнного перемир'я та закинув Ізраїлеві, що той намагається сторпедувати мирові зусилля різними вигадками. Москва не зайняла офіційного становища, але передрукувала єгипетські заяви і таким чином посередньо прихилилася до них.

Совєтські правителі — Леонід Брежнєв, Алексєй Косигін й інші — перебувають все ще на феріях і ніби не турбуються ситуацією на Близькому Сході. Ізраїль скидає всю вину на Америку, яка, мовляв, була ініціятором воєнного перемиря і започаткування мирових переговорів, ото ж повинна була подбати, щоб того перемир'я Совєти й араби не порушили, а коли таке сталося, то повинна негайно припинити дальше пересування ракетних становищ рішучою інтервенцією. Американські коментатори признають, що Совєти і Єгипет напевне не погодяться на ізраїльську вимогу щодо відтягнення назад ракетних становищ, тому справа мирових переговорів практично безнадійна. Ізраїльський амбасадор у Вашингтоні, Іцак Рабін, назвав в пресовому інтерв'ю Москву „дволичною і забріханою" та пригадав, що Москва так само поводилась в жовтні 1962 року під-час так званої Кубинської кризи з совєтськими ракетами. Однак схоплення арабськими терористами трьох західніх великих пасажирських літаків в минулу неділю відсунуло тимчасово в тінь проблему ізраїльсько - арабських мирових переговорів, тому напереломі минулого й цього тижня не трапилось в цій справі нічого нового.

Три науковці проти того, щоб зменшувати число летів до Місяця

Вашингтон. — Три визначні фахівці від космічних летів виступили проти рішення Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації зменшити число летів до Місяця з 6-ох до 4-ох. Астроном д-р Томас Голд сказав, що це рішення подібне до того, коли б хтось купив авто Роллс-Ройс, але пізніше його не вживав, бо воно потребує багато газоліни. Досі замовлено і випродуковано все потрібне до 6-ох летів, а тепер хочуть обмежитися до 4-ох подорожей до Місяця тому, щоб заощадити 40 мільйонів долярів, які є операційними витратами на самі лети. Ціла програма коштує більше, як 25 більйонів долярів. Проти такої „ощадности" виступили ще д-р Гаролд С. Урі, власник нагороди Нобеля та науковець астронавт д-р Браєн О'Лірі. Зменшення видатків на програму „Аполло" не дасть можливости вповні її виконати.

ЦК КПС не бажає поступатись перед „братнім" Китаєм

Заки в Пейпінгу тривають переговори між делегацією СССР і представниками комуністичної партії та уряду червоного Китаю, генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв 28-го серпня, промовляючи в Казахстані, перекреслив можливість зговорення з „великим другом". Повторяючи давні фрази про намагання Совєтського Союзу „унормувати" і „стабілізувати" відносини між СССР і Китаєм, Л. Брежнєв сказав у Алма-Аті: „Наша політика відносно Китаю цілковито ясна і широко відома. Мені вже не раз доводилось говорити на цю тему. Ми знаємо, що нормалізування відносин між СССР і Китайською Народною Республікою відповідає інтересам обох наших країн, світовій системі соціялізму..." Але: „Ми не поступимось національними інтересами своєї Родіни і безпекою совєтського народу". Промовець згадав і про те, що „у зв'язку з підписанням договору між СССР і Німецькою Федеративною Республікою (Бонн) преса імперіялістичних країн публікує чимало вигадок і наклепів. Пишуть, наприклад, що, склавши договір, Совєтський Союз „звільнив собі руки на Сході, щоб посилити натиск на Китай". Л. Брежнєв таврував також „американський імперіялізм", „ізраїльську воєнщину" тощо.

„ЧИСТОТА — ЗАКОН ПРИЛАВКУ"

Радянська Україна" з 26 серпня, очевидно стривожена вістками про холеру та пошестю дизентерії, помістила статтю „Чистота — закон прилавку", з вимогою дбати за санітарно - гігієнічні умови в прилюдних місцях, особливо в крамницях і магазинах. „Зразки" описів із м. Кіровограду: „Заходимо в магазин ч. 68. Приміщення брудне. На стінах патьоки, тріщини. Ні холодильних камер, ні елементарних умов для зберігання продуктів нема. Не кращу картину побачих і в продовольних магазинах чч. 1, 2, 4, 43, 84, 141. В інших немає умивальників, чистих рушників для торгівців, не вистачає обгорткового паперу, продавці працюють у несвіжих халатах"...

Різне

Праця — MALE

Праця — MALE & FEMALE

Праця — HELP WANTED FEMALE

Різне

Funeral Directors

ТАРЗАН, Ч. 6426 Тарзан вірить Момбаі

DOCTOR DOMINIE THINKS I'LL NEVER WALK AGAIN, DOESN'T HE, TARZAN DEAR?
MAYBE, NAOMI- BUT DON'T CRY. MOMBAI DOESN'T AGREE WITH THAT DIAGNOSIS!
DOCTOR DOMINIE IS ONE OF THE WORLD'S GREATEST MEDICAL AUTHORITIES! THIS SAVAGE, HERE... WHAT CAN HE KNOW?
I TELL YOU AGAIN, NAOMI! MOMBAI AND CHIEF MEDU ARE NOT SAVAGES! THEY KNOW THINGS NO CIVILIZED DOCTOR HAS YET LEARNED! DOCTOR DOMINIE THINKS YOU WON'T WALK AGAIN... BUT MOMBAI THINKS YOU CAN! THAT'S WHAT IS IMPORTANT FOR YOU!
3-5 6426
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Доктор Доміні думає, що я ніколи не зможу знову ходити, чи не так, дорогий Тарзане?

Можливо, Наомі! Але не плач! Момбаі не погоджується з тією діягнозою!

Доктор Доміні є одним із найбільших лікарських авторитетів світу! Що може знати той дикун тут!

Кажу тобі знову, Наомі! Момбаі і вождь Меду не є дикунами! Вони знають речі, що їх ще не пізнав ніякий лікар цивілізованого світу! Доктор Доміні думає, що ти не зможеш знову ходити... але Момбаі думає, що зможеш! Оце важливе для тебе!